

MINISTEREN

Transport-, Bygnings- og Boligudvalget
Folketinget

Dato 14. november 2017
J. nr. 2017-5940

Frederiksholms Kanal 27 F
1220 København K

Telefon 41 71 27 00

Transport-, Bygnings- og Boligudvalget har i brev af 27. oktober 2017 stillet mig følgende spørgsmål (TRU alm. del), som jeg hermed skal besvare. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karsten Hønge (SF).

Spørgsmål nr. 92:

Vil ministeren i det omfang, det er muligt, redegøre for, hvordan lodsejerne i omegnen af den nye jernbanestrækning over Vestfyn vil blive berørt af jernbanestrækningen, herunder for så vidt angår den forventede prisudvikling på ejendomme?

Svar:

Jeg skal indledningsvis bemærke, at projektet vedrørende en ny jernbane over Vestfyn er besluttet i regi af Togfonden DK. Regeringen er ikke en del af Togfonden og prioriterer ikke dette projekt.

For god ordens skyld vil jeg også gøre opmærksom på, at gennemførelse af projektet med en ny jernbane over Vestfyn og igangsættelse af ordinære ekspropriationsforretninger forudsætter, at der dels vedtages en anlægslov, dels tilvejebringes bevilling ved at projektet bliver optaget på Finansloven, jf. også mit svar på TRU alm. del spørgsmål 744 (samling 2016-2017). Dette er ikke tilfældet for nuværende.

Indtil der for projektet foreligger et sådant grundlag, at de ordinære ekspropriationsforretninger kan igangsættes, har borgere, der bliver berørt af projektet, mulighed for at anmode om fremrykket ekspropriation, jf. jernbanelovens § 33. Som oplyst i mit svar på TRU alm. del spørgsmål 401 (samling 2016-2017) er der fire kriterier, der skal være opfyldt, førend bestemmelsen kan bringes i anvendelse:

- En forlods overtagelsessag tager afsæt i, at lodsejer selv anmoder om, at anlægsmyndigheden overtager ejendommen.
- Der skal være særlige personlige årsager, f.eks. sygdom, alder eller lignende, bag lodsejers ønske om at blive forlods overtaget. Sådanne særlige tilfælde kan også foreligge for erhvervsvirksomheder, fx hvis det vil være forbundet med et dokumenteret væsentligt indtægtstab for virksomheden at afvente de ordinære ekspropriationer.

- Det planlagte anlægsprojekt skal påvirke lodsejers ejendom i væsentlig grad.
- Som følge af det planlagte anlægsprojekt skal det dokumenteres – typisk ved en ejendomsmæglererklæring – at ejendommen ikke kan sælges på almindelige vilkår.

Hvis disse fire kriterier er opfyldt, kan anlægsmyndigheden overtage ejendommen forlods, dvs. forud for de ordinære ekspropriationer. Hvor en anmodning om forlods overtagelse imødekommes, bliver ejendommen altid overtaget i sin helhed.

Til forskel fra sager om forlods overtagelse, er ordinære ekspropriationer ikke frivillige. Der er tale om et tvangsmæssigt indgreb over for borgeren – den myndighed, der eksproprierer, tvinger lodsejeren til at afstå et areal, forudsat at det er nødvendigt at råde over arealet, fx i forbindelse med gennemførelse af et anlægsprojekt af almen samfundsmæssig interesse. Ordinær ekspropriation er således en fravigelse af princippet i grundlovens § 73 om ejendommens ukrænkelighed, og ekspropriation kan derfor kun ske når den:

- er nødvendig ud fra almene hensyn
- har lovhjemmel
- sker mod fuldstændig erstatning.

Ordinære ekspropriationer forestås i første instans af ekspropriationskommissionen. Ekspropriationskommissionen prøver ekspropriationens lovlighed og kan ved kendelse fastsætte en erstatning for dokumenterede tab, der er en følge af arealafståelse (totalekspropriation eller delvis ekspropriation) og af de ulemper, som følger af ekspropriationen.

I sager med totalekspropriation kan ulempeerstatning fx være udgifter til flytning eller driftsomkostninger. Sager med delvis ekspropriation kan medføre en lang række ulemper, der afhænger af den individuelle ejendom. Disse opgøres traditionelt i: midlertidige ulemper (fx midlertidig arealafståelse, driftsomlægning og afgrødetab) varige ulemper (fx ejendomsformindskelse, defigurering og virksomhedsophør) samt naboretlige ulemper (fx støj og vibrationer, forringede adgangsforhold og dominans).

Gennemførelse af et anlægsprojekt kan også medføre ulemper for ejere, som ikke er direkte genstand for ekspropriation, men som alligevel udsættes for så betydelige gener, at de har et krav på erstatning (fx naboretlige ulemper). Sådanne krav kan også behandles af ekspropriations- og taksationsmyndighederne.

Med venlig hilsen

Ole Birk Olesen